

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

प्राविधिक सेवा, पुस्तकालय समूह, तह ५, सि. पुस्तकालय सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

एवं परीक्षा योजना

१. प्रथम चरण : – लिखित परीक्षा						पूर्णाङ्क :- २००	
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	१००	४०	वस्तुगत	बहुवैकल्पिक प्रश्न	५० प्रश्न x २ अङ्क	१ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अङ्क ८ प्रश्न X १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट
२. द्वितीय चरण : – अन्तर्वार्ता							
	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली			समय
	अन्तर्वार्ता	३०	-	मौखिक			

द्रष्टव्य :

- यो परीक्षा योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) र द्वितीय चरण (अन्तर्वार्ता) गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७३/०४/१४

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

प्राविधिक सेवा, पुस्तकालय समूह, तह ५, सि. पुस्तकालय सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

खण्ड (A): 60 Marks

1. सामान्य ज्ञान

(३० प्रश्न x २ अङ्क = ६०)

- 1.1 नेपालको भौगोलिक, ऐतिहासिक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- 1.2 नेपालको प्राचीन इतिहास (लिच्छविकाल र मल्लकाल) र आधुनिक इतिहास (नेपालको एकीकरण देखि हालसम्म) को राजनीतिक घटनाक्रम, सामाजिक आर्थिक अवस्था
- 1.3 नेपालमा प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला र साहित्य
- 1.4 नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत), विकास योजना, स्रोत/साधनहरूको परिचालन, वृद्धि, विकास तथा रोजगार सम्बन्धी सवाल/विषयहरू
- 1.5 नेपालको वर्तमान संविधान सम्बन्धी जानकारी
- 1.6 संयुक्त राष्ट्रसंघ र सार्क सम्बन्धी जानकारी
- 1.7 दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बँसाईसराई, जलवायु परिवर्तन, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू
- 1.8 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटनाहरू : राजनैतिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, खेलकूद, सूचना प्रविधि, पुरस्कार
- 1.9 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सम्बन्धी जानकारी
- 1.10 नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएका स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 1.11 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानले उपलब्ध गराएका स्वास्थ्य सेवाहरू
- 1.12 दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी सामान्य जानकारी

खण्ड (B): 40 Marks

2. सामान्य बौद्धिक परीक्षण

20 × 2 = 40 Marks

- 2.1 **Verbal reasoning** such as comprehension, vocabulary, series, analogy, classification, coding-decoding, insert the missing character, common property, matrices, direction and distance sense test, ranking order, assertion and reason, induction, deduction, courses of action, common sense test and logical reasoning
 $6 \times 2 = 12$ Marks
- 2.2 **Non-verbal reasoning** such as series, analogy, classification, Venn diagrams, matrices, analytical reasoning, construction of squares and triangles, and figure formation and analysis, dot situation, water images, mirror images, embedded figures
 $6 \times 2 = 12$ Marks
- 2.3 **Numerical reasoning** such as series, analogy, classification, coding, insert the missing character, common property, arithmetical reasoning, percentage, fraction, decimal, ratio, average, loss, profit, date/calendar, time and work
 $8 \times 2 = 16$ Marks

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

प्राविधिक सेवा, पुस्तकालय समूह, तह ५, सि. पुस्तकालय सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र :- सेवा सम्बन्धी

खण्ड (A): 60 Marks

१. पुस्तकालय विज्ञान
 - १.१ पुस्तकालय विज्ञानको उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
 - १.२ ज्ञानको वर्गीकरण (Knowledge classification)
 - १.३ पुस्तकालय विज्ञानको प्रमुख सिद्धान्तहरू
 - १.४ पुस्तकालय संचालनको कार्य प्रणाली
 - १.५ पुस्तकालय विज्ञानमा सूचना तथा संचार प्रविधि (Information and Communication Technology- ICT) को प्रयोग र यसको महत्व
२. नेपालमा पुस्तकालयको स्थिति
 - २.१ नेपालमा पुस्तकालयको इतिहास
 - २.२ नेपालमा पुस्तकालको स्वरूप र विकास
 - २.३ नेपालका महत्वपूर्ण पुस्तकालयहरू
 - २.४ नेपालका शिक्षा विकासमा पुस्तकालयको योगदान
 - २.५ अनुसन्धानको लागि पुस्तकालयको महत्व
३. पुस्तकालयमा पुस्तक प्राप्ति (Acquisition) सम्बन्धी जानकारी
 - ३.१ पुस्तक छनौट एवं खरीद गर्ने तरिका
 - ३.२ पुस्तक दर्ता सम्बन्धी ज्ञान
 - ३.३ पुस्तक प्राप्ति तथा भुक्तानी सम्बन्धी ज्ञान
४. पुस्तकालय संगठन तथा व्यवस्थापन
 - ४.१ पुस्तकालय भवनको रूपरेखा (Layout)
 - ४.२ पुस्तकालय कर्मचारी व्यवस्था र प्रशिक्षण
 - ४.३ पुस्तकालय बजेट
 - ४.४ पुस्तकालयको भौतिक साधन र अन्य उपकरणहरू
 - ४.५ नेपाल पुस्तकालय संघ र अन्य उपकरणहरू
 - ४.६ नेपाल पुस्तकालय संघ र अन्य पुस्तकालय र सूचना केन्द्रसंगको सम्बन्ध
५. बर्गीकरण प्रणाली (Classification System)
 - ५.१ बर्गीकरणको परिभाषा, सिद्धान्त आवश्यकता र कार्यहरू
 - ५.२ विभिन्न प्रकारका प्रणालीहरू मध्ये DDC (Dewey Decimal Classification) र NLM (National Library of Medicine) सम्बन्धी जानकारी
६. पुस्तकालयमा पुस्तक लेनदेन (Circulation) तथा ग्रन्थसूचीय (Bibliographic) सेवा
 - ६.१ पुस्तकालय लेनदेन गर्ने विधिहरू
 - ६.२ ग्रन्थसूची (bibliographic) का प्रकारहरू
 - ६.३ नेपाल राष्ट्रिय बाङ्गमयसूची सम्पादन तथा प्रकाशन सम्बन्धी ज्ञान

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

प्राविधिक सेवा, पुस्तकालय समूह, तह ५, सि. पुस्तकालय सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

६.४ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको पुस्तकालय सम्बन्धी चिनारी

७. पुस्तकहरूको संभार एवं संरक्षण विधि

- ७.१ पुस्तकको सुरक्षाका उपायहरू
७.२ जिल्दवन्दी (Binding) को उद्देश्य र आवश्यकता
७.३ जिल्दवन्दीको प्रकार

खण्ड (B): 30 Marks

८. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन

- ८.१ कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व
८.२ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
८.३ कार्यालयमा संचारको महत्व, प्रकार, माध्यम
८.४ सार्वजनिक प्रशासनको परिचय र उद्देश्य
८.५ सङ्गठनको अवधारणा, सिद्धान्त र महत्व
८.६ निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी सामान्य जानकारी
८.७ सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, महत्व तथा सेवा प्रवाह गर्ने तरिका/माध्यमहरू

९. ऐन, नियमहरू

- ९.१ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको संगठन संरचना तथा कार्यक्षेत्र सम्बन्धी जानकारी
९.२ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
९.३ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको कर्मचारी सेवाका शर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०६७
९.४ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६७
९.५ पाटन अस्पताल संचालन विनियमावली, २०६७
९.६ नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ र स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५
९.७ नेपाल मेडिकल काउन्सिल ऐन, २०२० र नियमावली
९.८ नेपाल नर्सिङ परिषद् ऐन, २०५२
९.९ नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद् ऐन, २०५३
९.१० Computer and its applications: Windows basic, Word processing, Electronic spreadsheets, Presentation system, Multimedia, E-mail and Internet बारे जानकारी

खण्ड	अङ्कभार	विषयगत	
		छोटो प्रश्न संख्या	लामो प्रश्न संख्या
A	७०	२ प्रश्न X ५ अङ्क = १०	६ प्रश्न X १० अङ्क = ६०
B	३०	२ प्रश्न X ५ अङ्क = १०	२ प्रश्न X १० अङ्क = २०
जम्मा		४ प्रश्न X ५ अङ्क = २०	८ प्रश्न X १० अङ्क = ८०